

PROGRAM DZIAŁANIA
MUZEUM im. JANA KASPROWICZA W INOWROCLAWIU
(od 1 grudnia 2019 do 30 listopada 2023 roku)
propozycja autorska

Podstawowym zadaniem wynikającym z objęcia funkcji dyrektora Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu będzie modernizacja instytucji. Modernizacja rozumiana jako kontynuacja dotychczasowych sprawdzonych działań i pomysłów, rozwinięta o nową wizję Muzeum, wizję wynikającą ze współczesnego postrzegania roli instytucji tego typu. Muzeum winno przede wszystkim bardziej otworzyć się na publiczność, zaproponować mieszkańcom Inowrocławia jak i gościom odwiedzającym miasto możliwość uczestniczenia w kulturze, w kulturze jak najbardziej lokalnej, kulturze opisującej miejsce, którego swoistym centrum jest właśnie Muzeum. Misja ta realizowana będzie na kilku płaszczyznach pracy Muzeum a jej celem będzie przygotowanie Muzeum im. Jana Kasprowicza do uzyskania w przyszłości statusu „muzeum rejestrowanego” czyli znalezienie się w Państwowym Rejestrze Muzeów. Uzyskanie tytułu muzeum rejestrowanego potwierdziłoby rangę inowrocławskiego Muzeum, jakość jego zbiorów i wysoki poziom działalności merytorycznej a przyszłości umożliwiłoby dalszy rozwój instytucji.

Cele strategiczne:

1. Zmiana struktury kadrowej

Pierwszą grupą zagadnień wymagających zmian jest struktura kadrowa Muzeum. W chwili obecnej spośród 11 pracowników Muzeum zaledwie 4 to muzealnicy (1 kustosz, 2 adiunktów, 1 asystent), pozostałe osoby tworzą obsługę techniczną. W strukturze Muzeum wynikającej ze Statutu wyróżnionych jest 7 działów i 1 pracownia (Działy Literatury, Historii, Archeologii, Sztuki, Etnografii, Naukowo-Oświatowy, Biblioteka, Pracownia techniczna i konserwatorska), w których pracę prowadzić winni przedstawiciele grupy zawodowej muzealników. To właśnie Zespół pracowników merytorycznych we współpracy z dyrektorem będzie tworzył, kształtował i realizował program Muzeum. Dzisiaj muzealnicy zatrudnieni w inowrocławskim muzeum muszą prowadzić kilka działów równocześnie, a Dział Literatury po odejściu Pani Dyrektor J. Sikorskiej nie jest w ogóle obsadzony. Sytuacja ta bardzo ogranicza możliwości realizacji zadań statutowych Muzeum.

W chwili obecnej Muzeum cierpi z powodu braku filologa polonisty, historyka sztuki, etnografa i konserwatora zabytków. Osobnym problemem jest brak „obsługi plastycznej” przygotowywanych wystaw i wydarzeń. W ciągu czterech lat pełnienia funkcji dyrektora Muzeum podejmę próbę wspólnie z Powiatem Inowrocławskim zmiany tej sytuacji, zwiększając zatrudnienie w Muzeum o filologa polonistę, który poprowadzi najważniejszy z działów inowrocławskiego muzeum - Dział Literatury oraz konserwatora zbiorów, a w przyszłości muzealnego edukatora koordynującego działania edukacyjne i promocyjne Muzeum. Objęcie przeze mnie funkcji dyrektora skutkować będzie koniecznością zatrudnienia archeologa. Poważnym utrudnieniem w bieżącej pracy instytucji jest brak na miejscu księgowości. „Obsługa plastyczna” Muzeum prowadzona będzie w oparciu o zlecenia kierowane do miejscowych artystów i plastyków, współpracujących z Muzeum przy realizacji konkretnych muzealnych projektów. Pracownicy Muzeum muszą również mieć możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji, poprzez szkolenia i kursy oferowane choćby przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (w chwili obecnej wykształcenie muzealnicze posiadają zaledwie 2 osoby). Osobnym zagadnieniem są niskie płace pracowników Muzeum oraz niewielkie możliwości premiowania sukcesów i ważnych realizacji. Problemy te podejmę we współpracy ze Starostwem Inowrocławskim.

W inowrocławskim Muzeum zawsze pracować będzie niewielka grupa „muzealników”, ważne aby tworzyła Zespół. Od ich wiedzy, doświadczenia i osobistego zaangażowania uzależniony jest sukces modernizacji Muzeum i cele zarysowane w kolejnych punktach.

2. Powrót do tworzenia kolekcji muzealnej

W ostatnich latach kolekcje muzealne powiększały jedynie sporadyczne zakupy, przypadkowe dary oraz badania archeologiczne. Należy powrócić do rozbudowy muzealnych kolekcji przede wszystkim w oparciu o zakupy wybranych obiektów istotnych dla kultury Inowrocławia i Kujaw. Muzealia pozyskiwane być mogą chociażby ze środków z prowadzonej własnej działalności gospodarczej (usług archeologicznych, kwerend, sprzedaży wydawnictw i pamiątek). Możliwość zakupu wybranych obiektów powiększy przede wszystkim kolekcje historyczną ze szczególnym uwzględnieniem tzw. „inowrocławianów” oraz zbiory biograficzne skupione wokół postaci Jana Kasprowicza i Stanisława Przybyszewskiego. W oparciu o badania własne Muzeum zwiększone zostaną zbiory archeologiczne i etnograficzne. Nawiązanie współpracy z lokalnym środowiskiem kolekcjonerskim i artystycznym owocować może współorganizowaniem interesujących wystaw, tworzonych w oparciu o wypożyczane obiekty uzupełniające kolekcję własną.

O nowych nabytkach, niemal natychmiast po ich opracowaniu, informowana będzie opinia publiczna.

3. Informatyzacja

Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu w chwili obecnej ewidencjonuje i zarządza zbiorami w sposób „analogowy”, korzystając z papierowych ksiąg i kart, wykonując w ograniczonym zakresie dokumentację fotograficzną muzealiów. Komputery używane przez pracowników mają już ponad 10 lat. Najważniejszym celem zarządzania Muzeum w okresie 2020-2023 będzie pozyskanie środków i przeprowadzenie informatyzacji Muzeum. Koniecznym wydaje się pozyskanie środków zewnętrznych w ścisłej współpracy z Powiatem Inowrocławskim. Informatyzacja polegać będzie na zakupie sprzętu komputerowego i wdrożeniu oprogramowania typu MUSEO, umożliwiającego nowoczesną ewidencję i ochronę zbiorów muzealnych, wspomagającego zarządzanie instytucją. Przeprowadzona w latach 2020-2023 informatyzacja Muzeum pozwoli w przyszłości na digitalizację zbiorów i ich szeroką prezentację poprzez Internet. Efektem będzie popularyzacja inowrocławskiego Muzeum w świecie a zarazem promocja Powiatu Inowrocławskiego.

4. Nowa oferta wystawiennicza i edukacyjna

W ramach czteroletniego zarządzania Muzeum przeprowadzona zostanie modernizacja lub wymiana wystaw stałych. W cyklu trzyletnim stworzona zostanie nowa stała wystawa historyczna, opowiadająca dzieje Inowrocławia i Kujaw. Unowocześnione zostaną wystawy biograficzne poświęcone Janowi Kasprowiczowi i Stanisławowi Przybyszewskiemu. Wprowadzone zostaną multimedia, jednak jedynie w wymiarze uzupełniającym prezentację autentycznych obiektów muzealnych. Koniecznej zmiany wymaga wystawa kopalni soli, której obecny kształt wpływa destrukcyjnie na stan budynku (obecność dużej ilości soli wnikającej w mury). Na bazie tej wystawy zostanie przygotowana ekspozycja skierowana przede wszystkim do najmłodszych odwiedzających Muzeum. W stałej ofercie ekspozycyjnej pojawią się wystawy judaiców i zabytkowych szkieł, jednych z najcenniejszych kolekcji Muzeum. Przygotowanych zostanie około 12 dużych wystaw czasowych będących realizacją scenariuszy przygotowanych przez muzealników zatrudnionych w Muzeum oraz wystaw wypożyczonych z innych muzeów i instytucji. Wśród wypożyczanych wystaw pojawią się ekspozycje przyrodnicze, historyczne, z dziedziny sztuki. Uzupełnieniem dużych wystaw będą wystawy małe, prezentujące wybrane

zbiory Muzeum oraz kolekcje i dokonania artystyczne mieszkańców miasta i regionu.

W pierwszej połowie 2020 r. zostanie przeprowadzone badanie ankietowe skierowane do inowrocławskich szkół pod hasłem: Jakiego muzeum potrzebują inowrocławskie szkoły? W oparciu o wyniki ankiety przygotowana zostanie nowa oferta edukacyjna w postaci lekcji muzealnych, warsztatów, cyklu spotkań z zapraszanymi z zewnątrz muzealnikami, badaczami literatury, historykami, archeologami, konserwatorami, historykami sztuki itp. W suterenie muzealnej stworzona zostanie przestrzeń do działań edukacyjnych z zakresu etnografii Kujaw i ochrony dziedzictwa archeologicznego. Wystawa kopalni soli przebudowana zostanie pod kątem najmłodszych zwiedzających. Muzeum podejmie także próbę otwarcia się na mieszkańców miasta i regionu. Być może uda się wokół Muzeum skupić inowrocławskich kolekcjonerów, lokalnych artystów zarówno profesjonalnych jak i amatorów, miłośników sztuki i przeszłości, nawiązać współpracę z inowrocławską Biblioteką, PTTKiem, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, stowarzyszeniami, modelarzami, grupami rekonstruktorów, szkołami. Służyć temu będą organizowane wspólnie wystawy, spotkania, spacer, działania plenerowe w postaci jarmarków, festynów, pokazów, koncertów dla których zapleczem muszą stać się muzealne dziedziniec i ogród, do dzisiaj wykorzystywane minimalnym zakresie.

5. Biblioteka i działalność wydawnicza

Zostaną podjęte działania mające na celu upowszechnienie wiedzy o bibliotece muzealnej wśród mieszkańców Inowrocławia. Koniecznym jest wznowienie zakupu książek, przede wszystkim wznowień dzieł oraz literatury naukowej dotyczącej Jana Kasprowicza i Stanisława Przybyszewskiego oraz dziejów Inowrocławia i Kujaw.

Kontynuowane będą działania mające na celu popularyzację twórczości Jana Kasprowicza i Stanisława Przybyszewskiego poprzez wydawanie ich dzieł. W ramach tych działań przywrócony zostanie pierwotny kształt wydawanego przez Muzeum „Rocznika Kasprowiczyńskiego”, który powinien ponownie stać się czasopismem naukowym prezentującym wyniki najnowszych badań nad literaturą okresu Młodej Polski, ze szczególną prezentacją życia i twórczości Jana Kasprowicza i Stanisława Przybyszewskiego. Celem prezentacji zbiorów Muzeum oraz osiągnięć naukowych inowrocławskich muzealników powołane zostanie do życia nowe wydawnictwo pod roboczym tytułem „Zbiory muzeum w Inowrocławiu”. Większości muzealnych wystaw towarzyszyć będzie publikacja katalogów, przewodników lub chociaż folderów. Odświeżona zostanie formuła i forma muzealnego biuletynu informacyjnego „Solankowa 33”. Stworzona

M. Wasniewski
07.11.2018.

zostanie nowa strona internetowa placówki, Muzeum otworzy się na media społecznościowe.

6. Remont muzealnych obiektów

Najważniejszym wyzwaniem, do zrealizowania w latach 2020-2023, będzie przygotowanie koncepcji i projektu, pozyskanie środków i przeprowadzenie generalnego remontu Oddziału Muzeum im. Jana Kasprowicza w Szymborzu – Dom Rodziny Jana Kasprowicza. Zadanie to realizowane być musi w oparciu o środki Powiatu Inowrocławskiego (remont obiektu wpisany jest w Strategię Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego), środki pochodzące z programów Unii Europejskiej oraz środki zewnętrzne pozyskane np. w ramach programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Kujawsko-Pomorskiego Konserwatora Zabytków. Wyremontowany obiekt w Szymborzu służyć winien prezentacji patrona miejsca Jana Kasprowicza we współpracy z lokalną społecznością, skupioną wokół wyjątkowych w skali ogólnopolskiej szymborskich przywołówek, kozy, klubowi kawalerów.

Prace remontowe winny zostać również przeprowadzone w głównej siedzibie Muzeum, przy ul. Solankowej 33. Naprawy wymagają elewacje budynków Pałacu i Wozowni, ściany pomieszczenia pałacowej sutereny, w której znajduje się wystawa kopalni soli, ocieplenie i wymiana pokrycia dachu na Pałacu, przebudowa wejścia do Pałacu (budowa wiatrolapu) i toalet dla zwiedzających. Także muzealny ogród, jeden z największych atutów instytucji, wymaga wypracowania koncepcji użytkowania i zagospodarowania. Zadania te wykonywane będą jednak w miarę możliwości finansowych, bowiem sprawą nie mogącą dłużej czekać jest remont Oddziału Muzeum w Szymborzu.

RAMOWY PLAN DZIAŁANIA

Proponowane działania muzealne będą z jednej strony realizacją wizji dyrektora placówki, z drugiej zaś realizacją wystaw i przedsięwzięć zaproponowanych przez pracowników merytorycznych Muzeum. Wśród nich będą wystawy zapraszane do inowrocławskiego muzeum z zewnątrz. Dysproporcja w objętości ramowego planu działania w kolejnych latach wynika z założenia, że w kolejnych latach zwiększy się udział pracowników merytorycznych Muzeum w tworzeniu oferty.

ROK 2020

Wystawiennictwo:

- Główną osią działań Muzeum będą przygotowania do 160 rocznicy urodzin Jana Kasprowicza 12 grudnia. W ramach obchodów rocznicy stworzona zostanie nowa wystawa biograficzna poświęcona Janowi Kasprowiczowi. Przygotowana zostanie wystawa czasowa prezentująca nieznane zbiory kasprowiczowskich fotografii. Po raz kolejny zorganizowane zostaną „Imieniny Jana Kasprowicza” i msza za duszę Poety. Ogłoszony zostanie konkurs skierowany do uczniów szkół Powiatu Inowrocławskiego jak i szkół noszących imię Poety. Wydany zostanie nowy rocznicowy wybór wierszy Jana Kasprowicza. Podjęta zostanie próba wznowienia czasopisma muzealnego „Rocznik Kasprowiczowski”.
- W związku z setną rocznicą „Cudu nad Wisłą” przypomniany zostanie udział inowrocławian i Kujawiaków – żołnierzy 59 pułku piechoty w wojnie 1920 r.
- Zaakcentowana zostanie 700 rocznica rozpoczęcia w Inowrocławiu procesu polsko-krzyżackiego, najbardziej znanego wydarzenia politycznego w historii miasta.
- Przypomniana zostanie 75 rocznica zakończenia II wojny światowej.
- Zorganizowana zostanie duża wystawa prezentująca najpiękniejsze widoki Inowrocławia. W ramach ekspozycji zostaną zaprezentowane dzieła ze zbiorów własnych Muzeum jak i dzieła współczesnych twórców zaproszonych do wystawy.
- Zorganizowany zostanie kolejny konkurs współczesnej sztuki nieprofesjonalnej inspirowanej kujawską sztuką ludową, którego zwieńczeniem będzie duża wystawa.
- Sale wystaw czasowych zostaną udostępnione inowrocławskim artystom. Nawiązanie współpracy z inowrocławskim środowiskiem artystycznym i plastycznym celem wspólnych realizacji wystawienniczych.
- W miesiącach wakacyjnych zostanie stworzona strefa kulturalnego relaksu na dziedzińcu muzealnym pod hasłem strefa wolnych książek w oparciu o ideę bookcrossing, która stanie

się stałym elementem oferty wakacyjnej w przyszłości.

- Imprezy cykliczne, realizowane w kolejnych latach: zimowe i letnie muzealne warsztaty dla dzieci, imieniny Jana Kasprowicza, Barbórka, Europejskie Dni Dziedzictwa, zabytek miesiąca, spacer w przeszłość, spotkania z zaproszonymi muzealnikami, historykami, archeologami, konserwatorami, ludowe kiermasze świąteczne (kontynuowane w kolejnych latach).

Edukacja i promocja

- Przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do inowrocławskich szkół pod hasłem: *Jakiego muzeum potrzebują inowrocławskie szkoły?* Opracowanie wyników i przygotowanie zupełnie nowej oferty edukacyjnej na rok szkolny 2020/2021
- Wypracowanie form i realizacja reklamy i promocji Muzeum poprzez regularne wydawanie biuletynu informacyjnego, system informacji zewnętrznej, współpraca z lokalnymi mediami. Nowa strona internetowa, zaistnienie w mediach społecznościowych.
- Wydanie pierwszego numeru nowego muzealnego czasopisma prezentującego zbiory Muzeum oraz dokonania jego pracowników pod roboczym tytułem „Zbiory muzeum w Inowrocławiu”, ukazującego się w rytmie rocznym.

Modernizacja:

- Zapoznanie się z możliwościami zewnętrznego finansowania informatyzacji Muzeum i remontu Oddziału Muzeum w Szymborzu.
- We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Inowrocławiu przygotowanie dokumentacji dla przeprowadzenia generalnego remontu Oddziału Muzeum – Dom rodziny Jana Kasprowicza w Szymborzu.
- Remont dachu pałacu mieszczańskiego.
- Wypracowanie nowej koncepcji wystawy kopalni soli w gmachu głównym Muzeum.
- Obsadzenie etatów – filolog polonista i archeolog.
- Podjęcie próby pozyskania środków w jesiennych konkursach ogłoszonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na informatyzację Muzeum i remont Oddziału w Szymborzu (ponawiane w kolejnych latach na różne formy działalności).
- Rozpoczęcie szkoleń pracowników (kontynuowane w latach 2021-2023).
- Nawiązanie współpracy z konserwatorem zabytków celem objęcia ochroną konserwatorską zbiorów Muzeum (przede wszystkim tych eksponowanych na wystawach lub przygotowywanych do ekspozycji)

J. Jankowski
03.11.2019

ROK 2021

Wystawiennictwo:

- 30 października obchodzić będziemy 90-lecie Muzeum im. Jana Kasprowicza, którego ukoronowaniem będzie przywrócenie do działalności Oddziału Muzeum w Szymborzu.
- 100-lecie „Hymnów” Jana Kasprowicza – konferencja popularnonaukowa.
- Stworzenie w suterenie Muzeum przestrzeni do działań edukacyjnych z zakresu dziedzictwa Kujaw.
- Realizacja wystawy pod roboczym tytułem „Inowrocławianie”, której podstawą będą rodzinne pamiątki mieszkańców miasta.
- Realizacja stałej wystawy „Inowrocław w średniowieczu”, pierwszej części stałej wystawy historycznej, pozwalającej na podjęcie próby wpisania inowrocławskiego Muzeum w listę obiektów „Szlaku piastowskiego”.
- Przebudowa wystawy „Kopalnia soli Solno”.
- Modernizacja stałej wystawy poświęconej Stanisławowi Przybyszewskiemu.

Modernizacja:

- Remont Oddziału Muzeum – Dom rodziny Jana Kasprowicza w Szymborzu, organizacja wystaw i działalności placówki – 90-lecie inowrocławskiego Muzeum.
- Rozpoczęcie informatyzacji Muzeum, wdrażanie systemu komputerowego.
- Pozyskanie środków na remont gmachu głównego Muzeum – remont toalet dla zwiedzających, wiatrołap, naprawa elewacji.
- Wypracowanie koncepcji i realizacja zagospodarowania ogrodu muzealnego na potrzeby imprez plenerowych.
- Próba wpisania Muzeum im. Jana Kasprowicza na listę obiektów „Szlaku piastowskiego”.

ROK 2022

Wystawiennictwo:

- W związku z pierwszym wydaniem Dzieł Stanisława Przybyszewskiego prezentacja zbiorów biograficznych dotyczących pisarza. Organizacja wystawy fotografii Stanisława Przybyszewskiego. Organizacja minifestiwalu filmów i przedstawień teatralnych powstałych w oparciu o dzieła i biografię Stanisława Przybyszewskiego pod roboczym tytułem „Mocny człowiek”.
- 110 rocznica urodzin Stanisława Łuczaka inowrocławskiego Canaletta – wystawa monograficzna
- Przygotowanie drugiej części stałej wystawy historycznej „Inowrocław w dobie staropolskiej i pod zaborami”.
- Przygotowanie wystawy „Żydzi w Inowrocławiu”.
- Modernizacja wystawy „Kolekcja Stanisława Szenica”.
- W związku z 110 rocznicą rozpoczęcia kursów inowrocławskich tramwajów i 60 rocznic ich likwidacji wystaw upamiętniająca ten niezwykle barwny epizod z dziejów Inowrocławia.
- Zorganizowany zostanie kolejny konkurs współczesnej sztuki nieprofesjonalnej inspirowanej kujawską sztuką ludową, którego zwieńczeniem będzie wystawa.

Modernizacja:

- Zakończenie informatyzacji Muzeum.
- Rozpoczęcie dygitalizacji zbiorów.

ROK 2023

Wystawiennictwo:

- Przypomnienie działalności Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Inowrocławiu w związku z 90-leciem inowrocławskiego Aeroklubu i lotniska.
- Zakończenie modernizacji stałej wystawy historycznej, część trzecia pod roboczym tytułem „Inowrocław w Powstaniu Wielkopolskim i początki wolności”
- Realizacja wystawy „Archeologiczne skarby ze zbiorów Muzeum”.
- Przygotowanie prezentacji kolekcji szkła ze zbiorów własnych Muzeum.